

Ontdek. Het natuur- avontuur.

Word een gi-ga-groene
illustrator tijdens de
Kinderboekenweek.

Ontdek de wereld.

Blink

Voorbereiding

Lees de twee verhalen uit de sprookjes *Verhalen van de fladdertak*, geschreven door Margaretha van Andel. Deze special is voor groep 4 t/m 8. Beslis of je de verhalen gaat voorlezen of dat de kinderen zelf een van de verhalen uitkiezen en die vervolgens lezen. Het is de bedoeling dat de kinderen in deze les in de natuur naar materiaal zoeken. Dat kan natuurlijk ook op het schoolplein zijn, in de buurt van de school of thuis. Als de kinderen thuis zoeken, bereid je dan van tevoren goed voor of doe eerst alleen de intro. Je kunt de les dus ook in tweeën splitsen.

Benodigdheden

. Print de twee verhalen als de kinderen ze zelf gaan lezen. Doe dat nadat ze een keuze hebben gemaakt.

In deze les gaan de kinderen naar buiten om materiaal te zoeken voor hun illustratie. Geef ze een halve eierdoos mee om hun natuurvondsten in te verzamelen.

Voor het maken van de illustraties hebben de kinderen ook materialen nodig, bekijk daarvoor het werkblad.

Bij de lesdocumenten vind je ook een poster van deze special. Deze kun je uitprinten en ophangen in jouw klaslokaal.

Leesdoelen

- De kinderen lezen een verhaal secuur zodat ze er een illustratie bij kunnen maken (personage of omgeving visualiseren door een illustratie te maken).

- Ze kunnen aan de hand van hun visualisatie vertellen hoe ze het personage of de omgeving hebben gezien. (groep 5 t/m 8).

Natuurdoelen

- De kinderen verwonderen zich over de natuur en benoemen hoe de natuur aan het eind van de zomer en begin van de herfst verandert.

Differentiatie

De opdrachten in het leesdossier zijn open, zodat kinderen op hun eigen niveau en naar eigen inzicht verwerken wat ze hebben gelezen.

Korte inhoud verhalen

De onbeleeftde egeltjes

Een sprookje uit Canada

In het bos woont een onbeleeftde egel, en die heeft nog kinderen ook. De bosgeest is niet blij met de mopperende egel en stuurt haar naar het water. Maar haar kinderen zitten nog in de boom. De bosgeest vindt dat zielig en verandert ze in tamme kastanjes. Je kunt ze nog steeds zien in de bomen.

Lesdoelen op het digibord

Dit ga je doen:

- Je wordt een kinderboekenillustrator.
- Je leest het verhaal dat je gaat illustreren.
- Voor je illustratie ga je in de natuur op zoek naar materialen.

Daarmee:

- kun je jouw gi-ga-groene illustratie maken bij een verhaal.

De schildpad, de aap en de bananenboom

Een sprookje uit de Filippijnen

Schildpad wandelt samen met zijn vriend aap over het strand. Ze zien een bananenboom liggen en verdelen de boom. Aap krijgt de mooie bovenkant en schildpad de onderkant die veel minder mooi is. Maar in de loop der jaren groeit er uit de onderkant weer een mooie boom met bananen eraan.

Extra informatie

In het boek *Verhalen van de fladdertak* verzamelde Margaretha van Andel uit alle delen van de wereld sprookjes die het verhaal van een boom vertellen. Voor deze special zijn er twee verhalen geselecteerd waarbij goed een illustratie te maken is. De verhalen zijn niet te lang om zelf te lezen vanaf groep 5/6. Het eerste verhaal *De onbeleefde egeltjes* is het kortste verhaal; het tweede verhaal *De schildpad, de aap en de bananenboom* is wat langer en geschikt voor de betere lezers.

In groep 4 en misschien ook 5 kunnen de verhalen goed voorgelezen worden. Bij de leesontwikkeling geldt dat voorlezen even belangrijk is als zelf lezen, omdat de kinderen kunnen horen hoe je woorden uitspreekt (en het is een sprookje, dus altijd ook wat lastiger taalgebruik). Maar ook omdat de leerkracht goed kan modellen. Zeker in deze verhalen is dat belangrijk, omdat er veel in zit waar je je van alles bij kunt afvragen. Zie ook in de lesvoorbereiding hieronder de tips hoe je dit kunt aanpakken.

Intro

Dia 1

Gebruik het beeld op het startscherm om de les te introduceren. *Wat is gi-ga-groen, denken jullie? En wat is een illustrator?*

Vertel dat ze dit en nog veel meer gaan ontdekken in deze les! Ga er dus nog niet te diep op in. Mocht je toch al even willen vertellen wat een illustrator is: Een illustrator is iemand die een tekening/plaatje/beeld (illustratie) maakt bij een verhaal of tekst.

Bij dia 3 ontmoeten ze de illustrator Raku Inoue en komen ze dus meer te weten over de illustrator.

Trigger

Dia 3

In de intro ontmoeten de kinderen de illustrator Raku Inoue. Luister samen naar wat hij zegt.

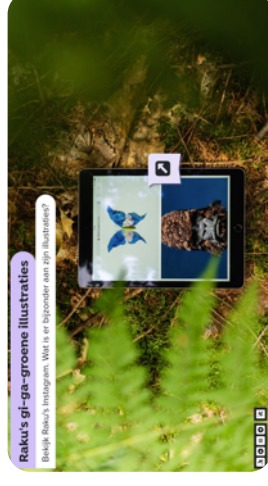
Raku is een groene kunstenaar. Dat betekent dat hij in zijn werk van alles uit de natuur gebruikt. Bespreek eventueel met de kinderen dat 'groen' niet alleen de kleur groen is, maar ook betekent 'alles uit de natuur'. Raku gebruikt alles wat hij in de natuur tegenkomt; uit zijn tuin of in het bos. In zijn atelier legt hij alles op tafel neer en begint met het maken van zijn illustraties.

Vertel de kinderen dat zij dat in deze les ook gaan doen! Ze maken een gi-ga-groene illustratie bij een verhaal.

Maar eerst kijken ze in de volgende dia nog naar werk van Raku en laten ze zich inspireren.

Leesactiviteiten

Dia 4

Bekijk samen op Raku's instagram zijn gi-ga-groene illustraties. Bespreek welke illustraties de kinderen mooi vinden. *Hoe heeft Raku ze gemaakt? Welke dingen uit de natuur herkennen we erin?*

Het werk van Raku dient als inspiratie voor de kinderen, dus neem samen echt even de tijd om goed te kijken. Benoem de kleuren, de materialen en wat het is geworden.

Dia 5

Lees daarna samen wat Raku op het briefje onder het boek heeft geschreven.

De kinderen worden nu zelf illustratoren. Daarvoor hebben ze wel een verhaal nodig. In deze les zitten twee verhalen waar ze uit kunnen kiezen. Klik op het boek om die verhalen te bekijken.

Dia 6

Laat de kinderen hun verhaal kiezen en aan de slag gaan met de opdrachten op het werkblad.

In groep 4 en 5 is het leuk als de verhalen voor worden gelezen. Je kunt er natuurlijk ook voor kiezen om de klas een van de verhalen te laten kiezen en daar allemaal een illustratie bij te maken.

In de verhalen zitten meerdere dieren en bomen waar de kinderen een illustratie bij kunnen maken. Denk bij *De onbeleeftde egeitjes* aan moeder-egel, de kinder-egels, de kastanjes en de boom. En bij *De schildpad, de aap en de bananenboom* aan de aap, de schildpad, de halve of hele bananenboom, de bananen of het water aan het eind van het verhaal.

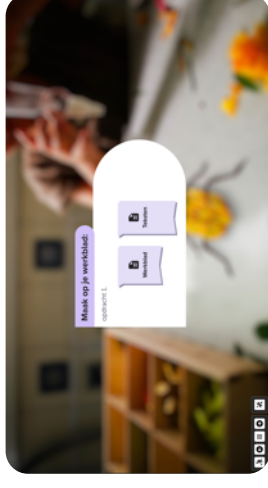
Dia 6 - vervolg

In het werkblad zitten weer briefjes van Raku waarin hij de kinderen tips geeft hoe ze met de illustratie aan de slag kunnen gaan. Van het zoeken in de natuur tot het maken van de illustratie. Lees deze eventueel even samen met de kinderen door en bespreek hoe ze het beste aan de slag kunnen gaan en wanneer jullie samen in de natuur gaan zoeken (of dit tussendoor thuis doen).

Het is leuk om de kinderen allemaal een halve eierdoos mee te geven waarin ze al hun spullen uit de natuur kunnen verzamelen. Bespreek ook van tevoren goed dat jullie met respect voor de natuur aan het werk gaan, net als Raku. Dat betekent dat je geen levende natuur stuk maakt of zomaar allemaal dingen afbreekt.

Dia 6 - vervolg

In de klas kan iedereen de gevonden spullen uitstallen. Benoem wat de kinderen hebben gevonden in de natuur. Laat ze eventueel in groepjes langs elkaars tafels lopen. Weten ze misschien van welke bomen of planten de natuurmaterialen komen? Wat kunnen ze zeggen over de vorm of hoe het voelt?

Je kunt nog benoemen dat in de herfst alle planten en bomen zich voorbereiden op de winter. Vaak verliezen ze dan hun bladeren. Het hebben van bladeren kost de boom energie, en die heeft de boom niet in de winter. Voor mooie filmpjes over waarom bladeren verkleuren kijk je bij de *Actueel en extra*.

Afsluiting

Dia 6 - vervolg

Leg als de kinderen naar buiten zijn geweest ook de materialen klaar die ze nodig hebben voor het maken van de illustratie of laat ze dit zelf pakken. Op het werkblad staat een lijstje dat ze zelf kunnen aanvullen.

Delen

Dia 7

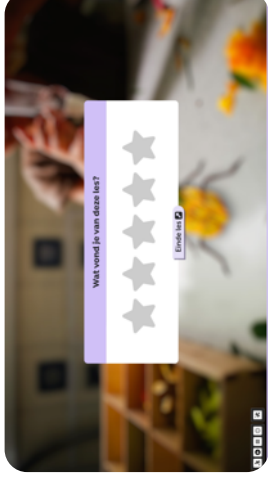

Laat de kinderen elkaars illustratie bekijken. Je kunt ze ook laten pitchen waarom zij echt vinden dat hun illustratie bij het verhaal zou moeten komen.

Benoem samen nog even wat ze allemaal hebben ontdekt in deze les.

Afsluiting

Dia 8

Sluit de kinderboekenweekspecial af door de klas een cijfer te laten geven aan de les.

De gi-ga-groene illustrator

Dit ga je doen:

- Je wordt een kinderboekenillustrator.
- Je leest het verhaal dat je gaat illustreren.
- Voor je illustratie ga je in de natuur op zoek naar materialen.

Daarmee:

- kun je jouw gi-ga-groene illustratie maken bij een verhaal.

1 Jouw atelier

Net als Raku word jij een gi-ga-groene illustrator!

★ weetje

Een illustrator is iemand die plaatjes maakt bij een verhaal.

Dit verhaal kies ik:

- De onbeleefde egeltjes
- De schildpad, de aap en de bananenboom

Van dit dier uit het verhaal ga ik een illustratie maken

Teken of schrijf het dier.

★ TIP VAN RAKU

Ga de natuur in! (In een tuin of op het schoolplein vind je ook natuur!)
Ga op zoek naar alles wat je kunt gebruiken voor je illustratie. Neem een eierdoos mee om alles in te verzamelen!

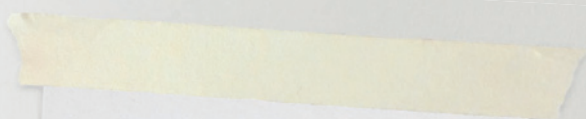

Dit heb ik in ieder geval nodig voor mijn illustratie

blaadjes

groene dingen uit de natuur

★ **TIP VAN RAKU**

Gebruik zoveel mogelijk groen in je illustratie.

Dit heb ik bij Raku gezien en wil ik ook gebruiken

Teken of schrijf het.

★ TIP VAN RAKU

Dit heb je misschien nodig

pincet
lijm
papier
anders:

Ter inspiratie

Maar misschien zijn de blaadjes
al aan het verkleuren en wordt
het zo iets

Mijn gi-ga-groene illustratie

De **SCHILD**PAD, de **AAP** en de **BANANEN**BOOM

VERTELD DOOR DE BEHEKSTE BALETE, EEN 400 JAAR OUDE,
MYSTERIEUZE WURGVIJG OP SIQUIJOR, DE FILIPIJNEN

'K IJK DAAR EENS,' zei de schildpad, die samen met zijn vriend de aap een wandelingetje maakte over het strand. 'Wat ligt daar nu? Het lijkt wel een boom.'

De twee versnelden hun pas tot ze het vreemde voorwerp in het zand hadden bereikt.

‘Een bananenboom,’ zei de schildpad verbaasd. ‘Hoe is die hier beland?’

‘Wat maakt het uit,’ zei de aap. ‘Hij is nu van ons. Kom, we delen hem.’

Ze zetten zich aan het werk en niet veel later hadden ze de boom in twee helften verdeeld.

‘Ik neem de bovenkant,’ zei de aap met een verlekkerde blik op de grote trossen goudgele vruchten die nog aan de takken hingen.

‘Die kant zou ik ook wel willen,’ zei de schildpad.

De aap grijnsde. ‘Dat zal best. Maar het was mijn idee om hem te delen, dus ik mag het eerste kiezen, en ik neem dit stuk.’ Hij rukte een tros bananen los en begon ze een voor een op te peuzelen. En hoe de schildpad ook smeekte en bedelde, hij weigerde hem iets van het fruit te geven.

‘En nu ga ik dit stuk opnieuw planten,’ zei de aap toen alles op was. ‘Wedden dat er binnen de kortste keren weer verse bananen aan groeien?’

De schildpad zuchtte en staaarde naar zijn deel van de boom: niet meer dan een stomp met lelijke wortels. Omdat hij er weinig anders mee kon doen, besloot hij het voorbeeld van de aap te volgen en zette de stomp in een mooi stukje aarde, goot er wat water bij en zuchtte nog een keer.

De vriendschap tussen de aap en de schildpad was door het voorval enigszins bekoeld en in de jaren die volgden, zagen ze elkaar niet vaak meer. Af en toe kwamen ze elkaar tegen, in het bos of op het strand. Dat was dan per ongeluk en meer dan een knikje wisselden ze niet uit.

Maar op een dag trof de schildpad zijn oude vriend bij de bosrand aan. De aap stond met grote ogen omhoog te kijken naar de prachtige bananenboom die uit de stomp was gegroeid, en die de schildpad dag in, dag uit had verzorgd.

‘Sjonge,’ zei de aap. ‘Als ik dat had geweten, had ik het andere stuk gekozen. Wat een prachtige boom is dat geworden, zeg!’

‘Ja,’ zei de schildpad, ‘ik mag niet klagen. Hoe is het met die van jou?’

‘O,’ zei de aap, ‘dat is niks geworden. Morsdood, er is nooit meer een banaan aan gegroeid.’ Hij krabde over zijn rug. ‘Ze zijn best lekker zeker, die van jou?’

‘Dat denk ik,’ zei de schildpad. ‘Ik weet het eigenlijk niet, want ik kan er niet bij. Schildpadden kunnen niet klimmen, snap je.’

‘Apen wel,’ zei de aap. ‘Zal ik je helpen?’

De schildpad aarzelde en gaf toen een voorzichtig knikje. Een tel later zat de aap al in de boom. Als een bezetene graaide hij om zich heen en lange tijd was er niets anders te horen dan een luid gesmak.

De schildpad tuurde omhoog en kreeg in de gaten dat de aap niet

van plan was ook maar één banaantje voor hem over te laten. Ik had het kunnen weten, dacht hij. Een echte apenstreek. Ongelooflijk dat ik ooit heb kunnen denken dat we vrienden waren. Maar ik zal hem krijgen!

Zo vlug hij kon, verzamelde hij de scherpste stenen en schelpen die hij in de omtrek kon vinden, legde ze rondom de boom en wachtte geduldig tot de aap was uitgegeten.

Na een tijdje slingerde de aap zich met een volle buik weer langs de stam naar beneden. ‘Heerlijke bananen,’ zei hij grijnzend en hij sprong op de grond. Het volgende moment gilde hij het uit van pijn. Hij rolde op zijn rug en trappelde in de lucht terwijl het bloed uit zijn voetzolen droop, die vol vlijmscherpe splinters en schelpenstukjes zaten.

‘Jij smeerlap,’ schreeuwde de aap. Hij kwam overeind, stortte zich op de schildpad en smeed hem op zijn rug. ‘Nu ben je te ver gegaan. Ik heb genoeg van jou, je gaat eraan!’ De aap ontblootte zijn tanden in een gemene grijns. ‘Weet je wat?’ zei hij. ‘Omdat we altijd vrienden zijn geweest, mag je kiezen. Of ik sla je helemaal tot pulp, of ik verdrink je in de zee.’

De schildpad draaide zijn kop en keek hem met een hulpeloze blik aan. ‘O,’ zei hij smekend. ‘Sla me dan liever tot pulp, want ik ben als de dood voor zout water.’

‘Hahááá,’ krijste de aap. ‘Bang voor water, hè. Nou, maak je borst maar nat dan!’ Hij greep zijn vroegere vriend bij de rand van zijn schild, rende naar het strand en zwiepte het angstig kermende dier zo ver de zee in als hij met zijn sterke armen kon.

‘Stommeling,’ schreeuwde hij hem na. ‘Veel plezier nog van je zoute badje.’

Maar net toen hij zich wilde omdraaien, verscheen het hoofd van de schildpad boven de golven. ‘Wie is hier de stommeling?’ riep hij. ‘Ik heb je voor de gek gehouden, domme aap. De zee is het huis van de schildpad, dat weet iedereen!’ En terwijl de aap half stikkend van woede toekeek, dook hij lachend weer onder.

De onbeleefde EGELTJES

VERTELD DOOR DE KNOEST
– DE BULTIGSTE RODE CEDERBOOM VAN CANADA

DIEP IN HET GROTE BOS WOONDE EENS EEN BIJZONDER SLECHTGEHUMEURDE EGEL. Niks deugde er in haar ogen – de dennen stonken, de herten waren stom en de zwijnen nog stommer, het gekrijs van de vogels was niet om aan te horen; kortom, er was altijd wel iets om over te mopperen. Ze schold iedereen die voor haar voeten liep de huid vol en op het laatst was er geen dier meer in

het bos dat nog nooit het slachtoffer was geweest van haar hatelijke opmerkingen. Op een dag waren de dieren het zat en ze stapten naar Wahkonda, de grote bosgeest.

De wijze geest hoorde hen aan en knikte. 'Ja,' zei hij. 'Die egel is me al langer een doorn in het oog. Ik zal ervoor zorgen dat jullie niet langer last van haar hebben.'

Wahkonda liet geen tijd verloren gaan. Hij ging onmiddellijk naar het huis van de egel. 'Jij en de wereld die ik heb geschapen, lijken niet goed samen te gaan,' zei hij. 'Dus of er is iets mis met het bos, of er is iets mis met jou.'

'Ah,' zei de egel. 'Nou, daar kan ik u wel een antwoord op geven. Het bos! Daar deugt echt helemaal niks van. U wilt niet...'

De bosgeest brak haar tirade met een handgebaar af. 'Ik weet het,' zei hij. 'Je houdt niet van bomen, je houdt niet van bospaadjes, je kunt niet overweg met de dieren hier, en daarom heb ik besloten je te bevrijden van alle ellende. Vanaf nu zul je niet langer in het bos wonen, maar in het water.'

De egel opende haar mond maar nog voor ze iets kon zeggen, had de bosgeest haar al in de zee gesmeten. Vanaf die dag zwom ze rond als een egelvis, en alle vissers weten dat je daarvoor moet oppassen, omdat die bijzonder stekelig is.

Nu had de egel ook drie kinderen. Het hadden best aardige diertjes kunnen worden, maar ze hadden vanaf hun geboorte het voorbeeld van hun moeder gevolgd en inmiddels waren ze bijna nog grofgebekter dan zij.

Toen de bosgeest verscheen, waren de drie in een hoge kastanjeboom gevluht en dachten dat ze daar veilig zaten. 'We nemen hem te grazen,' fluisterden ze tegen elkaar. 'Let op, zo meteen loopt hij precies onder ons langs.' En ja hoor, net op het moment dat Wahkonda de boom passeerde, bekogelden ze hem met takjes en twijgen. 'Lelijke grijsneus,' schreeuwden ze. 'Akelige nevelsliert, stomme wierewaai!'

De bosgeest hield zijn pas in en keek omhoog.

'Stinkspook,' schreeuwde er een. 'Zombie,' gilte de tweede. En daarna gierden ze het alle drie uit en smeten nog meer twijgen naar de zwijgende gestalte beneden.

De bosgeest schudde zijn hoofd. Diep in zijn hart had hij een beetje medelijden met de drie, die nu zo plotseling hun moeder moesten

missen. Want ook al was het een moeder geweest waar ze niet veel beter van werden, ze waren eigenlijk te jong om zich alleen te kunnen redden.

Een derde golf takjes regende op hem neer en Wahkonda knikte. 'Jullie zitten eigenlijk best mooi, zo hoog in die boom,' zei hij. 'En daarom, kleine boeven, kunnen jullie daar maar het beste voor altijd blijven. Vanaf nu horen jullie bij de kastanje.'

Hij pakte zijn toverstaf, gaf een tikje tegen de stam, en het volgende moment veranderden de drie kleintjes in een tamme kastanje, gehuld in een scherpe, stekelige bolster, vast verankerd aan de boom. 'Vanaf nu zal dit het lot zijn van elk egeltje dat zich niet kan gedragen,' zei de bosgeest en hij vervolgde zijn weg.

Wahkonda hield woord. Kijk maar omhoog als je in de herfst langs een tamme kastanjeboom loopt. Daar hangen ze aan de takken: allemaal kleine egeltjes. Ze zijn venijnig, ze prikken, ze hebben totaal geen manieren; maar toch hebben de meesten onder al die stekels een mooi, glanzend hart.

